

פרשת שמות – מדוע נבחר משה להיות הגואל

משה רבנו גדל בצעירותו בבית פרעה, וכך כתוב בילקוט שמעוני: מסורת בידינו שעשרים שנה גדל משה בארמונו של פרעה.

נשאלת השאלה: מדוע היה צריך משה להתחנך בבית פרעה ולא להתחנך בבית יהודי?

ענה על כך האבן עזרא: משה היה מיועד להוציא את עם ישראל ממצרים ולהנהיג אותם עד לכניסתם לארץ ישראל. אם משה היה גדל במשפחתו, הוא היה גדל בסביבה של עבדים, ונפשו הייתה שפלה כשל עבדים, ולא היה לו אומץ לעמוד בפני פרעה, ולאיים עליו בעונשים אם הוא לא ישלח את בני ישראל מארצו. לכן משה התחנך בבית מלוכה כדי שתהיה לו נפש גבוהה, והוא לא יפחד לעמוד בפני פרעה ולדרוש ממנו להוציא את עם ישראל ממצרים.

ואם כן מדוע משה סרב ללכת לגאול את עם ישראל בטענה שהוא לא יודע לדבר היטב, ושאהרן יותר מתאים ממנו, ושהעם לא ישמע בקולו?

ענה על כך הנצי"ב בפרושו העמק דבר: משה חשש שעם ישראל לא יאמינו לו שה' התגלה אליו, כי הוא לא היה מוכר להם כגדול בתורה, שהרי הוא התחנך בבית פרעה, וגם הוא היה לבוש כמצרי, שהרי בנות יתרו אומרות לאביהם: "איש מצרי הצילנו מיד הרועים", ולכן אמר משה לקב"ה שיותר ראוי שאהרן יתמנה לתפקיד הזה, כי הוא מוכר במצרים כאדם קדוש, ולו יאמינו.

ובכל זאת נשלח משה לגאול את העם.

הנצי"ב מסיק מכך: שמהלך הגאולה יכול להגיע גם דרך אנשים שלא היינו מצפים שהם יובילו את מהלך הגאולה, ואם אנחנו רואים שהם מקדמים את מהלך הגאולה, ביישוב ארץ ישראל ובקיבוץ גלויות, צריך לראות בכך את יד ה'.

ועל כך אמר הנביא ישעיהו: "כי לא מחשבותי מחשבותיכם ולא דרככם דרכי".

הנציב מוולז'ין הוא הרב צבי יהודה ברלין שהיה ראש ישיבת וולוז'ין, נפטר בשנת תרנ"ג, היה מראשי התומכים בתנועה הציונית הדתית, היה רבו של הרב קוק, קיבוץ עין הנצי"ב שבעמק בית שאן קרוי על שמו.

ומכאן לימוד גדול עבורנו לראות את יד ה' גם בנס הגדול של הקמת מדינת ישראל, גם אם לפי דעתנו מהלך הגאולה היה צריך להיעשות על ידי אנשים אחרים.